

arallegim

QUARTS DE VUIT

TONI PUNTÍ

Crònica d'una espera

Tot un any ha hagut d'esperar Dolors Miquel (Lleida, 1960) per saber que l'Audiència de Barcelona desestimava la denúncia contra ella (i contra Ada Colau) després de recitar el poema *Mare Nostra* a l'acte dels premis Ciutat de Barcelona del 2016. "I no permeteu que els fills de puta / avortin l'amor, facin la guerra, / ans deslliureu-nos d'ells / pels segles dels segles, / vagina". La justícia ha dit que no hi veu cap actitud vexatòria i recorda que, en democràcia, els grups religiosos han de tolerar les crítiques i el debat sobre les seves creences. Dies abans de la resolució, al mateix Saló de Cent, la mala llet de Carles Rebasca (Palma, 1977) dedicava el seu premi Ciutat de Barcelona "a la Dolors Miquel, que ha hagut de passar tot un any de calvari per haver llegit un poema". A Rebasca, que lleix poemes com ningú, el van premiar per la seva novel·la de debut, *Eren ells*, publicada a Angle Editorial. Miquel, que un dia va recitar escortada per guardes de seguretat, ha esperat l'any de calvari (i alguns drames més) per publicar *El guant de plàstic rosa* (Edicions 62), un poemari cuit a foc lent sobre la vivència de la mort.

També esperen les dones de Rodoreda des d'una casa bona de Sant Gervasi. Diu la Florentina, professora de piano: "Jo també fa anys que espero i no sé ben bé què. Que Déu em perdoni per haver esperat alguna cosa. He esperat sense saber què esperava i total l'espera s'ha anat fent

TJERK VAN DER MEULEN

DOLORS MIQUEL HA PUBLICAT NOU LLIBRE UN ANY DESPRÉS DE LA DENÚNCIA PER 'MARE NOSTRA'

fidelitat". Agraeixo la lluminositat del muntatge de Sergi Belbel sobre *La senyora Florentina i el seu amor Homer*, de Mercè Rodoreda. El text acaba de publicar-lo Arola, que tossudament defensa el plaer de llegir teatre. A l'espectacle del TNC m'he enamorat de la Florentina, la Perpètua, la Júlia, la Zoila i també de la minyona Zerafina (amb z de *papizota*). Comèdia, sí. Però també aquell des-

concert de les dones de Rodoreda. Com la Natàlia/Colometa, com Aloma, com Armanda, com Cecília... Diu Zerafina (amb z), a l'acte tercer: "Donar conzells va bé, però els dintrez ningú no els arregla. Els dintrez són els dintrez".

Tina Vallès va haver d'esperar el premi Mercè Rodoreda del 2013 de contes per guanyar més públic. I ara s'ha endut l'Anagrama de novel·la amb *La memòria de l'arbre*. La presentació a La Central del carrer Mallorca va deixar gent dreta. Novel·la subtil, feta de peces mínimes, amb més silencis que paraules i la veu d'en Jan, un nen de 10 anys: "Vol-dria ser sord per a aquest silenci". No esperin més i lleixin. ♦

UN TAST DE CATALÀ

ALBERT PLA NUALART

És correcte 'donat que' en català?

El títol d'aquest *tast* és també el títol d'una fitxa de l'Optimot, una eina digital que divulga la normativa del català sota la directa supervisió de l'IEC. La fitxa, concretament la 1844/2, afirma que la "locució *donat que* no és correcta en català" i cal substituir-la per les formes *atès que*, *com que*, *ja que*, etc. Contra aquest parer, autors com Ruaix i llibres d'estil com l'ÉsAdir ja fa anys que admeten *donat que*; i ara, per fi, la gramàtica de l'IEC (GLC) confirma que és una forma correcta i genuïna.

El mateix Optimot dona per bona (a la fitxa 7577/1) la frase "Donat el caràcter que té, és millor que no insisteixis", i no sembla gens lògic que d'aquí no es pugui passar a "Donat que té mal caràcter, no insisteixis". Això és el que ara argumenta la GLC

(p. 1120), tot i que curiosament no diu en cap moment que la tradició normativa del mateix IEC -la que encara manté l'Optimot- era condemnar *donat que*. Esperem que ben aviat les fitxes de l'Optimot que contradiuen obertament la GLC -n'hi ha unes quantes- s'actualitzin.

Un cas semblant és *degut a*, una forma també tradicionalment condemnada com a locució causal (volent dir *a causa de*). També en aquest cas la GLC ens ve a dir (p. 779) que és inevitable que partint del *degut a*

UNA LLENGUA NO HAURIA D'ALTERAR LA SEVA PRÒPIA EVOLUCIÓ PER EVITAR COINCIDIR AMB UNA ALTRA

que concorda amb un nom masculí ("L'èxit és degut al seu gran talent") s'arribi a la locució causal ("Ha tingut èxit degut al seu gran talent"). La GLC abona així l'ús habitual que feia Coromines d'aquesta locució, arran del qual també és al D62 i al *Gran Larousse català*.

El lector té tot el dret a evitar aquests usos de *donat que* i *degut a* si els sent poc genuïns (jo mateix els evito), però la norma no pot dir que no són catalans quan es desprenen automàticament d'altres formes ben catalanes. No pot privar el català de fer un pas que fan la majoria de les seves llengües veïnes pel simple fet que les dues locucions causals que en resulten es van generalitzar abans en castellà. Una llengua no hauria d'alterar la seva pròpia evolució per evitar coincidir amb una altra. ♦

ELS MÉS VENUTS

CATALÀ

FICCIÓ

[1] La senyora Stendhal

RAFAEL NADAL
Columnna
304 pàgines i 18,50 € 1/5

NO-FICCIÓ

[1] El tsunami

JOAN B. CULLA
Pòrtic
304 pàgines i 19 € -/2

[2] Els vells amics

SÍLVIA SOLER
Columnna
348 pàgines i 20,50 € -/1

[2] El cavaller Floïd

GENÍS SINCA
Proa
618 pàgines i 20 € 1/5

[3] Mitja vida

CARE SANTOS
Columnna
400 pàgines i 20,50 € 4/2

[3] La màgia de l'ordre

MARIE KONDO
Ara Llibres
208 pàgines i 14,90 € 3/69

[4] Argelagues

GEMMA RUIZ
Proa
288 pàgines i 18,50 € 2/22

[4] Els secrets que mai...

ALBERT ESPINOSA
Rosa dels Vents
384 pàgines i 15,90 € 4/18

[5] La fada negra

XAVIER THEROS
Destino
448 pàgines i 20,50 € 9/2

[5] Gramàtica de la...

DIVERSOS AUTORS
Institut d'Estudis Catalans
1.472 pàgines i 74 € -/13

CASTELLÀ

FICCIÓ

[1] Patria

FERNANDO ARAMBURU
Tusquets
648 pàgines i 22,90 € 1/24

NO-FICCIÓ

[1] El siglo de la revolución

JOSEP FONTANA
Crítica
700 pàgines i 28,90 € 1/3

[2] Tres veces tú

FEDERICO MOCCIA
Planeta
624 pàgines i 18,90 € 2/3

[2] La magia del orden

MARIE KONDO
Aguilar
304 pàgines i 14,90 € 3/76

[3] El monarca de las...

JAVIER CERCAS
Literatura Random House
288 pàgines i 20,90 € -/1

[3] Sabores de siempre

KARLOS ARGUÑANO
Planeta
496 pàgines i 22,90 € 2/15

[4] El laberinto de los...

CARLOS RUIZ ZAFÓN
Planeta
928 pàgines i 23,90 € 5/14

[4] El poder del ahora

ECKHART TOLLE
Gaia
220 pàgines i 10 € 4/394

[5] Como fuego en el hielo

LUZ GABÁS
Planeta
450 pàgines i 21 € 4/3

[5] Destroza este diario

KERI SMITH
Paidós
224 pàgines i 9,95 € 9/192

Rànquing setmanal del Baròmetre de la Comunicació i la Cultura
Posició setmana anterior / Setmanes en el mercat